

Hoofdstuk I: Wat is de Peutingerkaart?

Onder het thema Peutingerkaart zal in diverse hoofdstukken een geheel nieuwe visie op de Peutingerkaart worden gegeven. Deze theorie is ook van betekenis voor het vroeger christendom in ons land.

Voor de lezers die nog niet eerder van de Peutingerkaart gehoord hebben, volgt hier een korte uitleg. De kaart is volgens zeggen een kopie uit de 3^e of 4^e eeuw van een Romeinse reiskaart. Men noemt deze kaart de Tabula Peutingeriana of Peutingerkaart naar Konrad Peutinger die deze kaart omstreeks 1507 erfde. De kaart is vervaardigd naar een handschrift uit de 13e eeuw, dat bewaard wordt in de Nationale Bibliotheek van Wenen. Begin 1599 is deze kopie bij uitgeverij Plantijn in Antwerpen in druk uitgegeven.

De kaart

Het handschrift bestaat uit een strook perkament, die opgerold kon worden, zodat hij dienst kon doen als reiskaart. Hij is samengesteld uit 12 bladen van ongeveer 38 cm hoog, elk 59 tot 65 cm lang, met een totale lengte van 6,82 m. De algemene gedachtegang is dat het eerste blad, waar het Iberisch Schiereiland en de Britse eilanden op zou staan, verloren is gegaan.

De vraag is of deze gedachte klopt, want nergens is vastgelegd dat dit stuk er ooit geweest is! De mogelijkheid bestaat dat het stukje veronderstelde Engeland dat we geheel links op segment II van de kaart zien, gebaseerd is op de verkenning door Julius Caesar 55/54 v. chr.. Dat zou betekenen dat er al een vroege basiskaart was, waarop men later heeft voortgeborduurd en waarbij naderhand nieuwe situaties zijn aangegeven. Daardoor lijkt het dan dat de kaart in de 3^e of 4^e eeuw gemaakt is.

De kaart ziet er vreemd vervormd uit. Men verklaart dit door aan te nemen dat men deze kaart niet moet vergelijken met een tegenwoordige landkaart. Op de totale kaart wordt het gehele Romeinse Rijk weergegeven maar dan als ware in elkaar gedrukt is. Van ons land zou slechts een klein deel te zien zijn, namelijk het deel ten zuiden van de Rijn, met een kleine strook ten noorden ervan. Aldus de huidige wetenschap.

De plaatsnamen in ons gebied

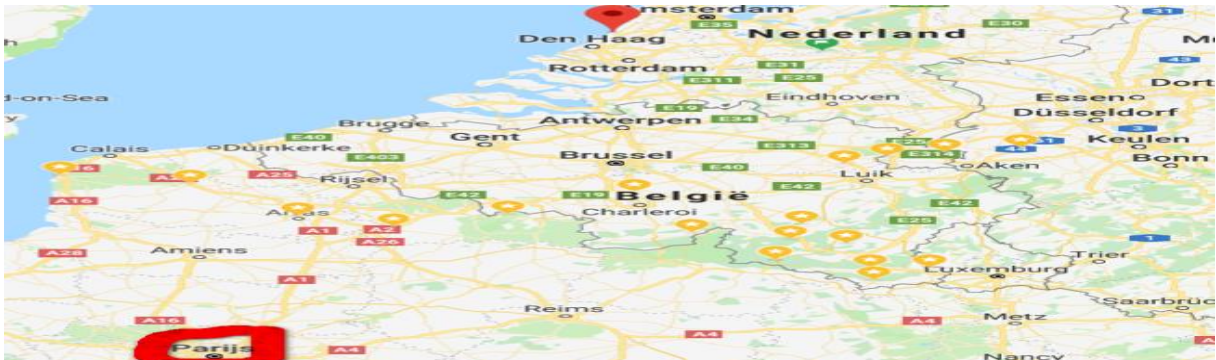
Van ons eigen land zijn er maar een gering aantal plaatsen met Latijnse namen ingetekend. Tot op de dag van vandaag zijn er allerlei theorieën of aannames met welke huidige plaatsen die in ons land moeten corresponderen. Er worden veronderstellingen gedaan, maar niets is zeker! Ook ontbreken er op de kaart een aantal namen die wel in het 2^e of 3^e eeuwse reisboek van Antonini voorkomen, zoals Mannaricium (Maurik) en Traiectum (Utrecht). Dit alles in tegenstelling tot de vele Romeinse vondsten die op die plekken zijn gedaan en die aantonen dat het plaatsen van belang waren! Ook de plaats Elst, waar zelfs een grote tempel heeft gestaan, zou niet op de kaart voorkomen!

De in Latijnse geschriften vaak voorkomende naam Insula Batavorum is ook nergens te bekennen, evenmin als het volk van de Frisii! Dit in tegenstelling tot minder bekende stammen zoals de Chauci en Chamavi die wel genoemd worden als bewoners ten noorden van de Rijn, samen met de Franci. Wat ook opvalt is dat er in de Noordzee een eiland ligt. Welk eiland zou dit moeten zijn? Waar ligt dit eiland heden ten dage?

Nog meer vreemde zaken

Als je de huidige kaart in elkaar zou drukken (zie afbeelding), dan wordt de Noordzee niet als een verticale zee getoond, zoals op de PT kaart wel het geval is. De Rijn zie je ook niet als een

horizontale rivier. Kijken we naar Parijs, op de PT-kaart aangegeven als Luteci, dan ligt dat qua lengtegraad oostelijk van Katwijk (Lugdunum). Op de huidige kaart ligt Parijs qua lengtegraad vele malen westelijker dan Katwijk. Zie de rode kaders.

Boven: De huidige kaart in elkaar gedrukt.

De huidige theorie klopt niet

Kortom er klopt iets niet met de huidige theorie. Iets wat de bekende archivaris Albert de la Haye omstreeks 1980 al was opgevallen. Hij liet daarom onze streek helemaal verdwijnen en plaatste ons stuk in Noord-Frankrijk. Dat is natuurlijk ook niet de juiste interpretatie, gezien de vele Romeinse vondsten die in ons land zijn gedaan en met name in het rivierengebied. Zijn tegenargumenten zijn op bepaalde punten zeker juist, maar de verplaatsing naar Noord-Frankrijk klopt niet. Er moet dus iets anders aan de hand zijn ...

Wordt vervolgd.